

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLIKIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pinteken, Oktober 7-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' kiszolgált katonaság' penzióját eké-
pen határozta-meg 18-dik Lajos Király:—
30 esztendei szolgálattya után kap a' köz
katona esztendőnként, az ő ezen időt meg-
haladó esztendeinek mennyiségjéhez kép-
pest 150-től fogva 300 Frankot; a' Had-
nagy 400-tól fogva 900; a' Kapitány 600-
tól fogva 1200; a' Májor 1000-tól fogva 2000
Frankot. A' megtsonkított köz katona
365, a' Hadnagy 1200, a' Kapitány 1600
Frankot.

Macdonald és *Oudinot* Marschallok-
nak (a' *Tarenti's Reggiói* Hertzegeknek)
megengedte a' Király, hogy ők a' magok
jóságait, mellyek nékiek az ő Hertzegi
méltóságainak meggyökeresítettésére vagy
megfundáltatására *Nápolyban* adattattak
volt, eladhassák, olly feltétel alatt, hogy
Frantzia országban másokat, éppen annyit
érőket várroljanak azok helyett.

Ugyan tsak a' Király' engedelmevel,
a' Máltai Rend a' Frantzia országi *Ritter-*
ség, részéről két tagokat választott-ki, t. i.
Henonville és *Cesarini* nevűeket, hogy a'
Bétsi Congressuson a' Rendnek ügyét fel-
vétessék.

Sept. 22-dik napján a' Frantzia or-
szágban tartózkodó *Spanyol* kivándorlot-
taknak állapottyokról beszéllett a' követek'
Kamarájában *Montariceu* nevű képviselő:—

„Midőn, úgy mond, a' *Frantzia* ár-
mádák, a' mellyek *Spanyol* országban vol-
tak, ezt az országot oda hagyták, nagy
számu tisztviselők, minden rendű tulajdo-
nosok, aszszonyok és gyermekek, kísérték
őket 's eljöttek vellek *Frantzia* országba;
a' mi Déli határ tartományainkban keres-
tek magoknak menedék helyeket; minden
tehettség nélkül voltak nagy részt; ele-
intén segedelmet rendelt nékiek Országló-
székünk, de e' nem sokáig tartott, mint-
hogy a' mi finántziai környülállásaink is
megtsökkentek vala; hanem a' *Frantzia* la-
kosok, a' kikhez őket Országlószékünk
rendelte volt, azután sem dugták-bé fülei-
ket az emberiség' szava, előtt 's távollévé
attól, hogy a' nállok tartózkodó vendégek-
nek politikai vélekedéseikkel valamit gon-
dólták volna, mind végig nagy barátság-
gal látták és tartották őket házaiknál. Az
a' reménség táplálta valamint ezen *Frantzia*
lakosokat, úgy az ő *Spanyol* vendégeiket
is, hogy ha *Ferdinandus* Király *Madrid*-
viszsa megyen, akkor a' kivándorlottak-
nak is megendeditik a' hazájokba való
visszatérés. De úgy láttuk a' közönséges új-
ságlevelekből, hogy örökre kiporítottta a' Ki-
rály ezeket a' szerentsétleneket a' magok
hazájokból: sőt hogy még az olta is neve-
kedett nállunk ezeknek a' szerentsétlenek-
nek száma. Ezeknek száma sokkal nagyobb
mint sem hogy tovább is tsak három vagy

ügy Departmentjeinknek terhelte-
re tovább is ott lakhassanak, a' hol eddig
laktak. Ha a' Frantzia nemzet' méltósága
azt kívánja, hogy ezen jövevényekhez se-
gedelemmel légyünk: az igazság is fogja
bizonyosan kívánni, hogy az a' tereb,
mellyet az ő tartatások okoz, az egész or-
szagra kiterjesztessék, és hogy ez a' tárgy
egy törvény által határoztassék-meg." —
A' kamara' tagjainak tettett a' *Montáriet*
beszéde, melyre nézve meghatározatott,
hogy a' tárgy további megfontoltatás alá
vétetessék.

Német Ország.

Sack Prussiai Titkos Statustanátsos Ur,
az alsó és közép Rénsi Fő Kormányozó,
ilyen Hirdetést tétetett közönségesse *Aa-*
chenből Sep. 5-dik napján: —

„Egy nem régen közönségesse lett kis
írásban, melynek czime ez: *Europa, a'*
békességet illető állapotra nézve; a' Ré-
nus' bal partja felől lakó Németekhez szol-
ló irás — meghivattatnak a' Rénsi volt
Fr. Departmenteknek lakosai, hogy ad-
janak ők önnön magok egy Constitúziót
magoknak, és azt, hogy nékiek ezt tsele-
kedni jussok van, közönséges módon nyi-
latkoztassák - ki a' Frantzia volt Senáus-
nak és Törvényhozó Gyűlésnek azon tag-
jai által, kiket ezek a' Rénsi Departamen-
tek választották és küldöttek volt a' neve-
zett Frantzia Gyűlésekbe, 's a' kik most
ezen írásban meghivattatnak, hogy, miut a'
Rénsi nép' képviselői álljanak össze, 's
keressenek Frantzia országban magoknak
a' tanácskozásra egy szabad helyet. —

„A' szerzője ezen írásnak, *Frankofur-*
tumi Nagy Hertzegségbeli volt követtségi
Tanátsos *Lamezan* Ur, a' ki egy különös el-
küldözött irás által még a' Szabad-Kőműves
gyülekezéseket is megnyerni iparkodott a'
Réns' bal partján, arra, hogy legyenek
eszközölői az ő czélzásának, tudni illik:
hogy a' Társasági állapot' szabadsága az
idegen erők jelen való uralkodása alól
menekedhessék-meg. —

„Bár melly nagyos iparkodjék is *La-*
mezan Ur megmenteni magát attól, hogy
szemére vettethessék az, hogy az igazságos
Hatalom ellen való feltámadást prédikál-
ja, még sem érte-el azt a' célját, hogy
eltitkolhassa, miféle kűtfőből merített. Nem
a' Német hazának sőt nem is magának
Frantzia országnak a' java vezérlette őtet,
mint minden esetben ezt az utólsót lehetne
talán gondolni, hanem csak az a' már ösz-
sze rontatott, a' Németektől és Frantziáktól
egyformán gyűlöltetett elnyomas' systemá-
jához viseltető hajlandóság vette őtet ezekre
a' némettséggel ellenkező, a' *Rénusnak* va-
lamint bal úgy job partjára nézve is egyfor-
mán veszedelmes tanátslásokra. Mert csak
ebben a' systemában talál-fel ő minden va-
lóságos nagyságot, minden szabad és az elő-
iteletekből egészen kivetkezett lélek tár-
sági javával való bátorságos élhetést, 's a' ti-
rannusi uralkodás alatt a' törvényhozói ha-
talomból való úgy nevezett részesülés se-
gedelmével despotaságszenvedés helyett ol-
lyan leg főbb pallérozottságot, a' mely
csak egyedül volt méltó ez életnek minden
fele áldozat-teteleire. Jól tudják már a'
Réns' bal mellyékeinek német gondolko-
dású lakosai, hogy miben állott legyen, az
ő 20 esztendeig való szenvedések alatt, ez
a' kipallérozott társasági boldogság. —

„Azt az alakos (szemfényvesztői) játé-
kot, melly szerént a' törvényhozásbeli ha-
talomban való részesülés, Coostitúciónak,
a' magát elhitt erő alatt való szenvedés, tu-
lajdon fennállásnak, 's az idegen Desposta'
ragadozása 's katonai kiírásbeli Systemája
a' társasági állapot' szabadságának nevezte-
tik, csak egy részrehajlásbeli indulatos gyű-
lölségnek tévelygéseivel közlé lehet számlálni.
A' *Rénus* bal partjának azok a' józan gon-
dolkodású lakosai, kiknek a' századoktól
fogva való Historia szemekbe terjeszti az
ő veszedelmes környülállásukat, mellyek
között ők a' magok gyenge, sok részek-
ből álló, 's önnön magának is oltalomki-
vántató uralkodás alatt voltak, nem ege-

dik magokat egy, az ő tartományaikból formáltató tulajdoni Respublikai Constitúciónak gyáva tündöklése által megsalattatni. Ez a kistsiny, erős és hadakozást-szomjúhozó szomszédoktól körülvértett Státus, így nem sokáig fogna fennállani. A' belső egyenetlenkedés, melly az ilyen Respublikák' sorsa szokott lenni, a' részrehajlásra való hajlandóság által gyúlasztatván, 's külső környülállások által tápláltatván, nem soká ragadományává tenné ötet azon szomszédjának, melly az időknek viszontagságait használni, 's a' belső környülállásokhoz való befolyást leg jobban fenntartani tudná.

„A' *Moguntziai* Respublika' rövid ideig tartott megjelenésének emlékezete még nem enyészett-el. E' még a' maga kezdetében eleenyészett, azért, mert tulajdon magában nem volt meg a' fennállásra megkívántató erő, 's az ő Német hazától való elszakadása, még ezen új Státus' fundálójának cseljok 's akarattyok ellen is 's még úgy is elkövetkezett volna az ő természeti fekvése miatt, há' szintén a' Frantzia Revólúciónak sodró örvényébe bé nem ragadtatott volna is. És pedig hát mind egy lehetne-e' valaha a' Németnek az, hogy akár a' Német akár idegen közönséghez tartozzek?

„A' *Rénus'* bal partjának lakosai most megszabadítottak a' magok Német attyokfiainak bátorsága által az idegen gyalázatos járom alól, 's a' Német földnek, nyelynek, szokásoknak 's honnyi virtusoknak használására alkalmasokká tétettek. Telyesítettett e' szerint az, a' mi leg sürgetőbb vala. —

„A' mi pedig azt illeti, hogy az ő Constitutziójok még meg nem határozottatott, hogy az ő Kormányoztatásoknak módja még el nem intéztetett, hogy nállok az ítélet-tétel még most is az idegen törvények szerint folytattatik, hogy ők még most is az idegen uralkodától behozatott 's az ország' természetével ellenkező adóknak alá-

jok vettette vagynak, ezek mind csak hármar elmulandó rosszak, mellyekre nézve niútsen miért nyúghatatlankodtassa őket a' jövendő. Az ő különös javok a' Német haza' közönséges boldogságával össze van tsatoltatva, a' mint az öszszeszövetkezett Hatalmasságoknak erről való gondoskodások fel-indított arra, hogy egy ilyen nagy és illy sokféle ágazatú munkát, melly által a' késő századok' boldogságának megerössítetteti, 's a' Német Birodalom Constitúziójának a' leg fundamentomossabb kidolgoztatás, legérettebb megfontoltatás, és leg nagyobb pontossággal való meghatározás alá vétettetni kell, magokra vegyenek, hasonlóképpen eltökéltették ők magokban azt is, hogy a' Rénusi Departamentek' alapotját is, mint a' mellyek Német országnak egy fontossabb részét teszik, a' *Bétsi* közönséges *Congressusnak* tökéletes elvégződésétől függeszszek-fel. Ehezkeppest ezekre nézve, egy nekik alkalmas Constitutzió fog kevés hónapok alatt formáltatni, egy olly Constitutzió, melly a' közönséges szükséghez, a' nép közönséges természetéhez, 's a' közönséges kívánsághoz leszen alkalmaztatva; 's a' melly egy szóval olyan Constitutzió leszen, hogy az ő magokban való fennállásokat, 's egyházi és erköltsi rendtartásaikat, 's egy szóval mind azokat a' környülállásokat, mellyek, valamely népnek betsesek szoktak lenni, magában foglalja 's bátorságba helybezteti. Ekkor osztán azon hatalmas és az egységen fundáltatott Német Szövetséghez fognak ők is tartozni, melly ezen túlsó Rénusi erős és hűséges nép által hatalmasabbá tétettetvén, az ő munkás városaiknak 's újra viragzani fogó faluiknak jól tevő oltalmazó istene leszen, 's a' hadakozások pusztításait, mellyeknek ők illy gyakran a' és illy sokáig theatromát tettek, az ő szerentsés határaiktól ejtavoztatja. „Költ *Aachenben* Sept. 5-dik napján; 1814-ben.

„*Sack*, alsó és felső *Rénusi* Ró Kormányozó.

Belgium.

Ide még mind gyűlnek *Hannover*ából a' fegyveres seregek. A' *Wéser* felől jövők nagyobb részint *Flandria* felé folytatják útjokat; az Angliából jövők pedig *Ostendé*hez szállnak-ki, 's onnét *Cortryck*, *Dornick*, *Menin*, *Ypern*, *Fürnes*, és *Nieuport* felé szállittatnak széllyel. Számos lovasság is várattatik Angliából *Ostendé*hez. A' nevezett végvárok számos őrző seregekkel rakattak-meg.

A' *Belga* seregek az ő új elintéztetések szerint most már nem *Regement*-ekből, hanem csak *Batalion*okból állanak. Minden *Batalion*ban van 1,100 ember, egy *Oberslajtnánt* 's egy *Major*. Legnagyobb iparkodással tökéletesítettnek itt az ágyuzó seregek, minekutánna az utóbbi hadakozások megmútatták, hogy ezek tegyek a' hadakozó erőnek legfontosabb ágát.

Dánia és Norvégia.

Egy időtől fogya örömmel írják a' *Koppenhágai* újságlevelek, hogy oda valami kedves tudósítások érkeztek légyen Angliából, de egygyik sem írja, hogy mik légyenek ezek a' kedves tudósítások. — Azt is említik ugyan csak ezek, hogy Svétzia és Anglia között egyidőtől fogva nagy levelezés folya: de mitsoda tárgy felett, ezt sem említik. A' *Svétziai* Koronaörökös az ármádától vissza érkezett *Stockholmba*, a' hol nagy örvendezésekkel fogadtatott. —

A' mi *Norvégiának* állapotját illeti, erről azt mutatják a' környülállások, hogy a' zenebonáskodás me lehetősen eltsendesedett. Hogy az ő Svétziához való hozzá édesülése 's megengesztelődése naponként erősödjék, az is mutatja egyebek között, hogy a' Svétziai Országlószék közelebről feles gabonát szállittatott oda által.

Angliá és Eszaki Amerika

Az *Anglus* és *Amerikai* seregek között ismét egy verekedés történt *Kanada* batárain a' *Niagara* mellett, a' melly mind *Revue*-nek kiadott tudósításaik szerint

nagyon véres volt. A' verekedés Jul. 25-dikén történt; 26-dikban egy hirdetésintéztetett az *Anglus* sereghez, melyben egyebek között ezek mondattak neki: —

„*Drummond* *Anglus* *Generál-Lajtnánt* köszöni a' reguláris és tartományi seregeknek a' tegnapi verekedésben mutatott állhatatosságokat, vitézségeket, és fenyítéktartásokat, mellyel a' nagy számú ellenséget, a' melly a' *Niagarai* viz-ésés mellett lévő *Lundyslanei* tanyát el akarta foglalni, vissza verte. Tökéletes szerentse koronázta az ő iparkodásokat; az ellenség meveretett és vissza vontta magát 2 ágyukból, véghetetlen sokság holtakból és sebesekből, 's néhány száz elfogattattakból álló veszteséssel a' maga *Schippewai* tanyájához 's a' többi.“ — Itt továbbá sokaknak ditsérete 's azután az azokért való szomorkodás következik, a' kik elestek, megsebesedtek, vagy elfogattattak. Állott t. i. az *Anglusok*' vesztese a' magok tádosítások szerint, a' tisztekkel egygyütt, 84 holtakból, 559 sebesekből, 42 elfogattattakból, és 193 olyanokból, kikről nem tudatik hogy hová lettek; mint egygyütt 898 emberekből.

Az *Amerikaiak* megvalják, hogy magokat vissza húzni kéntelenítették, de a' tökéletes győzedelmet csakugyan magoknak tulajdonítják (a' mint gyakran *Európában* is telekedni szoktak a' *Vezérek*). Az *Amerikai* tudósítás így adja elő a' dolgot: —

„A' *Generális Browne* *Adjutánsa*' *Kapitány Austin*' levele az *Amerikai* hadi Titoknokhoz. *Buffolvéből* Jul. 29-dik napján. Szerentsém van a' *Generális Browne* kívánságára, ki a' Jul. 25-dikén délután és a' következett éjjel történt verekedésben kapott sebei miatt maga nem írhattott, a' verekedésről tudósítást tenni, a' melly után a' mi ármádánk magát *Schippawához* vissza huzta. Az ellenség *Burlingtonból*, és *Jorkból* minden *Regement*-eit ömögge hívatta vala, 's az *Ontarió* ta-

ván semmi ellentállásra nem találván, még *Kingstonból* és *Preskotból* is seregeketszállított vizen *Sz. György* várához, 's illy módon olly erővel volt, hogy a' *Drumond* és *Riall* vezérléssek alatt, véllünk ssembe szállhatott. Mi a' *Niagara*' viz-esesénél találkoztunk szemközt véllé, melynek igen heves verekedés lett a' következése. Az ellenség eltökéllettséggel iparkodott megtartani a' tsatázó mezőt; de még is kivertük mi őtet minden állásaiból. *Battériáira* szemtűlszembe rontottunk réá, és minden ágyuit elvettük. Noha sokkal nagyobb volt az ő száma mint a' miénk, 's az állása is erősebb, mint a' miénk, tsakugyan még is megvertük mi őtet, 's folytában megtartottuk a' tsatázó mezőt. Tsakbogy, minekutánna mind *Gen. Browne* mind *Scott* terhes sebeket kaptak, minden *Batalion*-vezéreink a' szolgálatra alkalmatlankká tétettek, és seregeink egészszen elbágyattak volna, végezetre részünkről jónak lenni találtatott az, hogy seregeink előbbi lögerjekbe vissza térjenek, a' mely legjobb rendel és a' nélkül ment véghez, hogy az ellenség seregeinknek valami alkalmatlanságot okozott volna, mivelhogy sebeseinket is már előre hátra küldöttük vala. *Anglus* Generál-Májort *Riált*, a' Generál-Lajtnánt *Drummond*' Adjutánsát, valami 20 egyéb tisztekkel és 200 köz emberekkel egygyütt elfogtuk. —

„A' vesztés rendkívül nagy volt mind két tesztül: de a' nevek' laistroma még nem érkezett bé. A' Generális *Skott*' Adjutánsa és *Brigadérossa* mint ketten keményen megsebesedtek. A' Generális *Browne* Adjutánsa Kapitány *Spencer* gyámítható képpen elesett mivelhogy két lövést kapott a' derekán. *Skott* és *Browne* Generálisaink, sebeik miatt a' viznek (a' *Niagarának*) innenső oldalán fekszenek, Túl a' vizen *Gen. Liplei* vezérkedik. *Gen. Lajtnánt Browne* akkor kapta a' sebeket, mikor a' verekedés már a' végehez közeli-tett, 's lováról le se'szállván a' vezérkedést

egész addig folytatta, míg sok vérének elfolyása miat egészszen elbágyadott, melly miatt kétségkívül fájdalmassabbak a' sebei, mint különben lettek volna.

Spanyol Ország.

Mint a' *Párisi* újságok erőssítik, a' *Kadixi* Fő Kormányozó néhány nyughatatlan személyeken a' katona itéletet léltőtven, a' tsendességet illy módon helyreállította,

A' Király egy új Dekretoma által minden szározon és tengeren való elszökött katonáknak, a' tiszteket kivéven, hotsánatotigér, ha mingyárt az előbbeni, erőszakkal bététetett Király alattszöktek is el, kivéven azokat, a' kik valamelly nagy bűntettek, a' milyenek az Isteni-és Királyi Felségbántás, valamelly papnak megölése, gyújtogatas, káromkodás, 's több e'félek.

Helvétzia.

Itt még meg nem szűntek a' némelly helyeken való zengések, sőt itt-ott újabbak is tamadtak.

Genevában és *Neufchatelben* különös örömet okozott azon hirnek megérkezése, hogy ók, magokban fennálló kantonnoknak lenni megerősítették. *Wallis* is egy különös kantonná lévén, e'-szerint már most 22 Kantonokból áll ez a' Respublika.

A' *Wállisi* Hertzegné Sept. 23-dik napján *Bernába* érkezvén, ott *Mária Ludovika* Császárnét meglátogatta, nálla ebédelt, 's 24-dikben mind ketten elindúltak onnét, az *Angliai* K. Hertzegné tudni illik *Olasz* ország, a' Császárné pedig *Austria* felé. Igen megnyerte ezen Császárné & Felsége mind a' *Szavojai* mind pedig a' *Helvétziai* lakosok' hajlandóságát a' maga lebotsátkozása 's jóltevősége által.

B é t s.

A' *Maria Ludovika* Császárné 's *Parmai* Hertzegné & Felsége kísérei között Kapitány *Gróf Karaczay* Ur tegnapelőt (Sept. 5-dikén) azzala' hírrel érkezett-megide, hogy ő Felsége 5-dikben éjjel *Melk-*

ben hálván, 6 dikban meg fog érkezni a' *Schönbrunni* kastélyba, hogy ott *Helvétziai* terhes útozásaiól magát kinyúgódja.

A' Felséges Urunk ezen hónap' 4-dik napján elő fordult ditsősséges leve napja minden közönséges pompa nélkül innepeltett-meg az Udvarnál is a' városon is: hanem meginnepelték ezt az ő Cs. K. Felsége buzgó hivei valamint a' tenplomokban a' magok foházkodássok által, mellyel az ő Felsége hosszú életéért esedeztek, úgy szüntén számos familiai magános társaságok, a' hozzájuk tartozókkal és barátjaikkal. —

Szerdán (5-dikén) ő Cs. K. Felsége az itt lévő Felséges vendégekkel egyetemben a' *Schönbrunn* mellett lévő úgy nevezett *Lanzer-Párkba* (vados erdőkerthe) dél előtti 10 órakor kimenvén abban nagy vadászatot tartottak, Mint értették vad disznókra lövöldöztek bizonyos ahoz készült állásokból. Az után a' *Schönbrunni* kastélyban ebédeltek. Estve a' Burgban úgy nevezett *Kamara-bál* volt.

Tegnap (tsötörtökön) estvefelé elkezdődött és a' békövetkezett estve is hosszasan tartott az *Augartenben* az a' népmúlattság, mellyet: az *Austriai Veteránusoknak szentelt békesség' innepe'* nevezete alatt adott Udvari Traktör *Jahn* Ur. A' nézők száma sok ezerből állott. Jelen volt a' Felséges Udvar is minden Felséges Vendégeivel 's az ezekhez tartozó Udvarnokokkal egyetemben. Ide is olyan pompával, fedeletlen hintókban, és olly sorban mentek-ki ő Felségek, a' mint nem régen a' *Práterbe* a' tűzi játékra való lemeneteljeket előadtak volt. —

A' megjelenő nézőkre nézve így volt meghatározva a' fizetés: A' kertbe való bemenésért 4 forintot, a' bizonyos kerítésbe való bemenetelért még egy forintot, az ott lévő padokra való leülhetésért 2 forintot kellett fizetni. Bál is fényes volt az ugyan ezen kerthez tartozó épület' szalájában. Ide 4 forintért hotsátottak-bé meghatározott számú embereket, mint hogy a' szála nem nagy lévén, igen sokan meg nem férhettek volna benne.

A' mult vasárnapi nagy *Redoutrol*, még megjegyezhettyük, hogy ez egy volt a' maga nemében. Étel ital, ki nek mi kellett, elég volt benne jingyen. A' szaláknak készületeik fényesek és valósággal felségesek voltak. A' kis szála egy tsupa narants és czitromfás és virágos kerté volt változtatva, a' mellyekkel gráditson olly magosságra meg voltköröskörül rakva, mint a' hol az első emeletben a' muzikusok ülnek. Az a' folyasó is, mellyen a' Felséges Vendégek a' *Burg'* szobáiból a' bálba bésétáltak, éppen úgy fel volt minden féle virágokkal és zöld tsemekkel czifráztatva, mint a' kis szála. A' Felséges Vendégek 11 óra felé jelentek-meg a' szalákban, és azokat több ízben körül járták. Az után az új szalába mentek, a' hol bizonyos gráditson helyen lévő székekre leültek, és egy *Contra-táncot*, mellyet gyermekek jártak, végig néztek. Ő Felségek 1 óra tájban hagyták oda a' balt, a' melly más nap reggelig tartott. Ő Felségeknek bėjöveleteket dob és trombita harsogás adta hírül. Páronként sétáltak -bé és jártak köröskörül a' szalákban.

Oktob. 5-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 240 1/8 forintot Váltó-tzedulában.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 25.

A' Magyar Kurir 29-dik darabjához.

Tudományos Dolgok.

A' *Nemzeti Gazda* mellett ment-el a' napokban az alább következő, a' maga ne-
mében valósággal remek tudósítás. Ez hoz-
záuk is megérkezvén kéz-írásban, mi is
ki akartuk nyomtattatni, úgy, a' mint
hozzánk érkezett. De jól esett, hogy meg-
előztettünk, mert már most a' *Nemzeti
Gazdából* sokkal tökéletesebben, tudni
illik *Apropóval* és *Mottóval* adhattuk-ki,
mellyek nem voltak ott a' hozzáuk érke-
zett kéz-írásban. Itt következik már most
kiegészítve: —

A' *Venerabile Publikumhoz.*

Régi intenzion a' *Venerabile Publi-
kumot* prenentálni és prelimitáliter infor-
malni patriotai zelusom 's propóziunom
felől, melynek tenora az, hogy én Nem-
zetünk' radikális és originális nyelvében,
ennek minden tiszta lokúzióban 's fraze-
seiben ekspertusnak érezvén magamat, eb-
beli szenszusomat 's inklinátziómat nem a-
kartam obskúralni, hanem inter tzereta-
tum et kvándó, rekreátzióból kompiláltam,
konskribáltam, és ekzakté komponál-
gattam a' fajiu magyar stilusban affektálók'
kommoditássokra holmi szótziális objektu-
mokat tángáló szekréumokat, minden Of-
fitziunra préparálandó ekspektans és kán-
didátus Praktikánsoknak könnyebb szuk-
tzenszusok végett, ilyen titulus alatt:

DISKURSZUS

mely

Pannóniai Antézesszorinktól ab intesztató
úzusunkba maradt.

Radikális Magyar Stilussal, egész atten-
zióval konskribáltatott, revideáltatott, és
in pléno szenszu konfirmáltatott.

Annó et Dié, ut infra.

~~~~~  
Originális Éditzió, Komplét.  
~~~~~

Nájdorfi Típussal.

Pergamen Kompaktzióban, lévi kálküló i
spetzies sáju. Brosírozva és krudában, a'
tzirkumstantzia szerént.

~~~~~
Betses Munkám felől kúriózus lévén,
riszkírozok egy kevés ekszpenzát, mellyet
talán Prénúmeráns Patrónusim rekompén-
zálnak, ha ruminálván a' dolgot, jó szen-
timentummal judikálnak egy olyan karak-
terü originális Máuskriptumról, mellyet
egy szolidus Auktor proprió Márte kouvá-
zált; vagy talán az is poszszibile, hogy
inopináte refündáltatik.

A' grájnitzon innen, minden Distrik-
tusban, sőt némely Prédiumban is lehet
réá prénúmerálni, a' Libellusok' és skrip-
tillák' Büróiban, a' szedentária vítára kon-
demnáltatott szubstitutus Auskultáns mel-
lett praktizáló honorárius szubálternus diur-
nista pulpitussánál, a' pártikuláris Kolle-
ktorok' krédittjekre, az onomasztikus ter-
minusokon kívül. — Datum Kikinda, An-
nó et Dié ut supra.

Lóko szigilli. Türki Tamás m. p.

Ápropó! — a' Mottó e' lesz:

Tsak szolide diskuralljunk

A' jó Lingvistákkal

Nagy Patriotákkal

'S repente ekspediálljunk

Kvidkvid sit!

Amitze! pakold a' derest

A' mi respektusunk

Szubtilis tónusunk
Már superálta Kenderest
Pro tzerio!
Rapolti Mihály' Komja.

Posztskripta.

Ha valyamelyik akkurátus Tipógráfus
rezolválná magát ezen kapitalis kóllektió'

édálására; örömet halbiroznék vele: nem
leane komitz spekulátzió; mert vitzzigebb
Aufszattzot, már tsak reprezentálni is im-
poszszibile, mely az én aufgeklért Lantz-
mannimat jobban íberrásolhatná, — igen
szubtilis mánövrek okkurrálnak benne. —
A' Kontraktusban nem leának diffizilis
— Idem.

Rapolti Mihály Urnak, a' folyó esz-
tendőben Julius' 8-dik napján kijött, 3-dik-
számu M. Kurir toldalékjában találtató
Híradását illető jegyzések:

E' mellett a' *Híradás* mellett a' kéz-
írásban *Mottó* is találtató, de mi ezt ak-
kor, rész szerént azért, hogy úgy gondol-

koztunk, hogy az, a' könyv' elején úgy is
majd olvastatni fog, rész szerént pedig
azért, hogy a' M. Kurir' keskeny levelein
más tikkelyeknek is helyet nyerjünk,
elhalgattuk volt. Most, hogy a' Híradás
kiegészszittődjék, Tisztelt Olvasóink' en-
gedelmével, ezen *Mottónak* is juttattunk
itt egy kis helyett: így következik: —

Szép Nye!vbövittés: népségelem, 's evevittés,
Százszaka, művödelem, és veteményedelem.

A' gobócs, ifjonczok, a' reutze, köröacze, vadonczok,
És a' társadalom, könyvets, Uralkodalom.

Tetsziteség, hadrász, Tábiráz — már a' hideg is ráz —
Püspökségelem — rossz falat, el se nyélem!

Csabai A.

(Vétegett a' *Mondolatból*.)

Ezen 6 sorbol álló Mottónak magyarázattya.

Népségelem	—	—	Népeesség
Evevittés	—	—	Idősittés.
Százszaka	—	—	Század.
Művödelem	—	—	Fabriká.
Veteményedelem	—	—	Veteményeskert.
Gobócs	—	—	Golyóbis.
Ifjoncz	—	—	Ifjú.
Reneze	—	—	Laistrom.
Köröntze	—	—	Kerülő irás.
Vadoncz	—	—	Természeti, mesterség által nem változtatott, eredeti.
Társadalom	—	—	Társaság.
Könyvets	—	—	Könyvetske.
Uralkodalom	—	—	Birodalom.
Tetszitze	—	—	Szép Tudomány.
Hadrász	—	—	Verbunkos.
Tábirász	—	—	Jegyző. Notárius.
Rüspökségelem	—	—	Püspöki megye.